

Érdes csúdfű (*Astragalus asper*)

/Börzsök-szék/

A szár felálló, nem fásodó tövű. A levél páratlanul szárnyalt, 10-15 pár levélkéből áll, a levélkék szálásak. A virágok nyúlánk, dús füzérben állnak, a szirmok sárgák. Magasra megnövő, felálló szárú csüdfűfajunk. Szára szögletes, végig kétágyú, rásimuló, fehér szóróktól érdes. Levelei, arányaihoz képest, kicsik (5-10 cm hosszúak), 8-10 hosszúkás, lándzsás-szálás levélkepárból állnak, fonákjuk szintén szőrös.

A pálhalevelek aprók, lándzsás-háromszögűek. Virágzata hosszú kocsányú, megnyült, keskeny fűzér. Virágai másfél centiméter körüliek, a csésze ritkasan feketés szőrű, pártára halványsárga, május-júniusban nyílik. Virágzás: június-szeptember, mérete: 50-100cm

Erdélyi útfű (*Plantago schwarzewbergiana*)

/Börzsök-szék/

Jellemzők: szikes réteken, szikes pusztákon, sziklafokon, főleg szolonyec szíken él. Erdélyi-pannoniai endemikus (beneszüött) faj. Levelei hosszúkás-ládzsásak. A virágzata vékony, hengeres.. A Tiszaántúlon fordul leginkább elő. Virágzás: Nyár vége, mérete, 10-20 cm

Bunkós Hagyma (*Allium sphaerocephalon*)

/Börzsök-szék/

35-90 cm magas, felálló száru hagyomás évelő. A buroklevél fehér vagy barna, a hagyma tojásdad, sarjhagymákkal körülvett. A levelek 1-7 mm szélesek, -30 cm hosszúak, a szármál jóval rövidebbek, félig hengeresek. A virágzatot takaró buroklevél 2 tagú, hártás, röviden kihegyezett.

A virágzat 3 cm átmérőjű, gömbös, tömött, benne sarjhagymácskák nincsenek. A virágok kocsányra háromszor olyan hosszú, mint a virág. A lepellevél 4-5 mm hosszúak, tojásdadok vagy hosszúkásak, tompák, sötétpirosak, zöldes vagy sárgás élűek. A porzók a lepelből kiállnak. Termése 4 mm átmérőjű tok. Virágzás: Június-augusztus, mérete: 35-90cm

A természeti területek bejárásakor nem szabad elfeledezzük az állatvilágról sem. A Molnár-reten a Beretzk Péter Természetvédelmi Klub madármegfigyeleő odúparkot alakított ki. A túra alkalmával megtékinthetők a különöző odútípusok, valamint tájékoztató táblák mutatják be a bennük fészkelő különböző madárfajokat.

Tanösvényen szakvezetés:

550,-Ft/fő/nap, csoportkedvezmény:-10%

Információs füzetek:

300,-Ft/db

A tanösvényen szakvezetés: 30,-Ft/fő mennyiségenben: 30,-Ft/fő A Molnár réten lehetőség van bográcsozástra, szalonás süírére igény szerint.

A költségekről Egyesületünk ÁFA-s számlát ad!
A munkalapok fénymásolata egész napra a szükséges mennyiségenben: 30,-Ft/fő
A Molnár réten lehetőség van bográcsozástra, szalonás süírére igény szerint.

Az Egyesület célja ezen Tanösvény kialakításával, hogy az érdeklődők számára a Röszke területén előforduló természetes és természetközeli értékes területeit bemutassa. Fontos feladataink érezzük, hogy az iskolás diákokat rádöbbentsük az öket körülvevő táj biodiverzitására, fai, élőhelyi és táji sokféleségre, valamint tudatosításuk bennük a környezet iránti felelősségüket a helyi értékek iránt.

Ha kedvet kapott a látogatáshoz, válasszon más tanösvény ajánlatatunk közül is! További információ a honlapunkon, vagy személyesen telefonszámunkon!

Elérhetőségek:

Beretzk Péter Természetvédelmi Klub
6758 Röszke, Juhász Gyula u.1.

Tel.: 06 62 273 012

tel./fax.: 06 62 273 556, 06 20 444 6332
e-mail: kornyezetved@roszkenet.hu
www.termeszтиведо.roszkenet.hu

Sára Endréne elnök

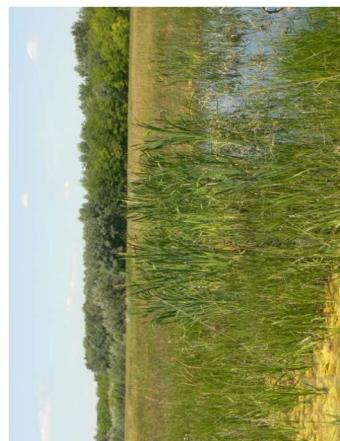
Kiadó: Beretzk Péter Természetvédelmi Klub
Készítette: Ladányi Zsuzsanna

Tájbéli értékeink Röszkén

A semlyékek élővilága

A Duna-Tisza közi hátság a fokozatosan nyugatra vándorló Duna pleisztocén kori nagy hordalékkúpjának a maradványa. A felszín közelében több tíz méter vastagságban szél szállította üledék található: különböző és löszrétegek települtek vastagságban futóhomok- és egymásra. A pleisztoцен jégkorszak száraz, hideg periódusában lösz, a felmelegedési szakaszok száraz időszakaiban pedig futóhomok rakódott le. Az uralkodó Ényi szél a Duna-Tisza közi hárásig felszíni homokanyagából ÉNy-DK irányú mélyedéseket rújt ki és homokbuckákat halmozott fel. A homokbuckák közötti lefolyástalan mélyedések ingoványos, vízzel fedett mélyedéseiben orchideákban és egyéb más lápi növényzetben (vagy akár rekettyefűz-cserjések, égerlápos) gázdag területek alakultak ki.

A vegetáció állapotában, változásaiban fontos szerepe van az emberi hatásoknak. A folyószabályozások, a ma már felelőtlennek tűnő nagy mértékű csatornázással és belvízvédekezéssel az ember befolyásolta a természetes környezetet, melyhez hozzájárult a klímaváltozás feltételez.

Apró nőszírom (Iris pumila) /Börzsök-szék/ 5-10 cm magas, szára a tőlevelekkel rövidebb, egyszerű. Levelei kard alakúak, 4-20 mm szélesek. A virágok magánosan nyílnak a szár csúcán, rendszerint sötétláik, vagy halványsárgák, de színük változatos lehet. Alepellevélcsőve megnyílt, a kúszó lepelcimpák szakállasak, hátrahajlók, a belsejük a virág közepe felé összehajlók. Virágzás: április-május, mérete: 5-10cm

Fatyolos nőszírom vagy korcs nőszírom /Börzsök-szék, Molnár rét, Jancsár-szék tanösvény állomásai/ A nőszíromfélék családjába tartozó, pusztulóban lévő védett, mérgező, növényfaj. A feltűnően szép virágú növény magyar neve arra utal, hogy a magház csúcsa része meddő. hasonlít a szibériai nőszíromhoz. A levelek a szárnál jóval rövidebbek, keskenyek, 5-10 mm szélesek. A szár rendszerint több virágú, a buroklevél a felső levéllel együtt zöld.

Az ex-legé védett **Kancsal-tó** szintén szél által formált terület. Itt nem található láprétt, főleg szikes növényzet tölti ki a deflációs mélyedéseket és a szélbarázdákat. A növényzete döntően szikes rét. Unikalitása, hogy bizonyos szikkok őrzi, azonban a csatorna vízelvezető hatása következtében a területen a rétesedés és a kilúgozódás folymata jelentős.

A Kancsal tavat a domaszéki Jancsár-székkal összekötő készülő tanösvény útvonalán mentén is több jelentős és értékes öblözettel került elő, ahol a lápi és szikes élőhelyek jó minőségeben örződhettek meg.

Mocsári kosbor (Orchis laxiflora) /Börzsök-szék, a Jancsár-szék felé haladó tanösvény állomásai/ 25-50 cm magas kosborfélé. Vékonyszárában végig ereszű, közepen sárga sávval, nem szakkállas, a magház csúcsa meddő, csőr alakú. A kúszó lepelcimpák körme hosszabb, mint a kerekded, csúcsira rész. Toktermése csőrös. Virágzás: május-június, mérete: 30-80 cm magas

A röszkei **Börcsök-szék** helyi védett terület az előbb említett területektől jelentősen különbözik, hiszen már a Szegedi síkhoz tartozik. A területen lösz és homok keveredése jellemző, amely a legtöbb helyen elfedi az egykori Ós-Duna medret. Ahol a lösz és a homok betemetés nem tűnteté el az egykori medrek nyomát, ott ma is szikes rétekkel borított mélyedéseket találunk.. A homokos-lösz és löszös-homok alkotta háratak talaja mélyben sósak, számtalan sótűrő faj jelzi még a sztyeppréteken pl. sóvirág. A terület varázsa a mikromozaikságában rejlik. Kisebb szikpadkák is vannak, melyet ürmös puszta borít, tövük né vakszik növényzet apró foltjai is megtalálhatóak.

Mindezen folyamatok eredményeképpen vizes élőhelyein, többek között a buckaközök régén vízzel borított területei is egyre fogyatkoznak. A Kiskunság déli részén a természetes vegetáció (homoki sztyepprétek, lápos, mocsarak és szikesek) a semélyekben maradt fenn. A semélyek vegetációja faigazdag és magas természetvédelmi értéke van.

A területen többjelentős védett faj található.